

Melleruds kommun

Fagerlidsskolan

Likabehandlingsplan

För arbetet med att främja likabehandling och för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Gäller för Läsåret 2009 - 2010
Upprättas varje nytt läsår
Senast reviderad 2009-11-02

Robert Olsson
Rektor
Mellerud södra

Inledning

Ledning och all personal tar starkt avstånd från alla tendenser av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Detta är Fagerlidsskolans likabehandlingsplan/årlig plan för att främja allas rätt att bli behandlade som individer på lika villkor samt rätten till en trygg uppväxt. I de fall personal eller barn, förälder eller annan vuxen misstänker att någon utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling är det viktigt att skolans lärare eller ledning omedelbart kontaktas.

Likabehandlingsplanen syftar till att främja barns lika rättigheter oavsett kön, sexuell läggning, funktionshinder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck.

Lagen förtydligar skolans ansvar när det gäller att garantera alla barns trygghet och innebär att barn får ett lagligt skydd mot annan kränkande behandling, som exempelvis mobbing. Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling ger ett stärkt skydd för barn och elever, men det innebär också ökade skyldigheter för personal att förebygga, utreda och åtgärda alla former av kränkande behandling.

Rektor ansvarar för likabehandlingsplanen och med att den efterlevs. Rektor tillsammans med personal och barn, i mån av ålder och mognad, gör en kartläggning av likabehandlingsplanen på sitt ansvarsområde. Rektor och arbetslag formulerar utifrån analysen en konkret likabehandlingsplan. Av likabehandlingsplan framgår hur det förebyggande arbetet ska genomföras samt vilka riktlinjer och rutiner som gäller vid akuta situationer. Innehållet ska vara känt för all personal, barn (barn i mån av ålder och mognad) och vårdnadshavare.

Lagar och regelverk

Likabehandlingsplan samt förebyggande arbete för en god och trygg arbetsmiljö för våra barn bygger på gällande lagstiftning såsom Diskrimineringslagen, barns deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan, skollag, skolförordningar, läroplaner, arbetsmiljölagen, brottsbalken, anmälningsskyldighet enl. socialtjänstlag (14:1) samt barnkonventionen.

1. Policy

Handlingsplanen har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt motverka trakasserier eller annan kränkande behandling t.ex. mobbing. Det är i det dagliga arbetet som man måste uppmärksamma problem som kan leda till olika former av trakasserier eller annan kränkande behandling. Det är viktigt att alla på skolan har ett förhållningssätt med nolltolerans så att problem inte uppstår.

Skolan ska vara en trygg miljö dit alla varje dag kan gå med glädje, i vetskapen om att de möts med respekt och har möjligheter att vara sig själva utan att behöva känna oro för att utsättas för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling av någon.

Det är viktigt att skolans ledning och personal är lyhörd så att vi kan arbeta förebyggande och på så sätt förhindrar diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

(Likabehandlingsplanen kompletteras med arbetsplanen kring våld och hot se skolans arbetsplaner bilaga [29](#))

2. Kartläggning och nulägesanalys

Personalens kartläggning (nulägesanalys) visar sammanfattningsvis:

Vi behöver vara uppmärksamma på etnisk tillhörighet, funktionshinder samt annat som eventuellt kan leda annan kränkande behandling.

Vi bedömer att det förebyggande arbetet är viktigt tillsammans med eleverna.

Handläggningen med tekniska hjälpmedel behöver ske snabbt.

Vid varje incident tar ansvarig pedagog tag i situationen och reder ut händelsen. Vid behov används konfrontationsmodellen och tillbudslapp.

Barnens delaktighet: De medverkar i utredningen samt att vi har kontinuerliga samtal kring värdegrundsfrågor.

Aktiviteter vi har gjort tillsammans med barnen:

Faddersystem, gemensamma utflykter, förebyggande samtal och ett gott pedagogiskt förhållningssätt för att förhindra incidenter.

3. Tydliga mål och konkreta åtgärder

Vår strategi för det långsiktiga arbetet:

Att stärka självkänslan hos eleverna.

Att stärka elevernas inflytande och delaktighet.

Att vi respekterar andra människors egenvärde.

Att våra elever trivs på skolan.

Alla barn skall känna att det de säger är betydelsefullt.

Att personal är lyhörd för elevernas relationer och ger tid till att diskutera akuta frågeställningar, så att ett bra klimat skapas i gruppen.

Att vi finner vägar att snabbt hjälpa utsatta barn.

Att alla vuxna på skolan aktivt medverkar till att visa barnen fungerande konfliktlösningsmetoder.

Att vi har förståelse för olikheter och uppmärksammar likheter.

Att alla på skolan ingriper vid alla former av diskriminering .

Vårt förebyggande arbete utifrån likabehandlingsplanen

- Det är rektors ansvar att se till att all personal, inkl. tillfälligt verksamma personer i skolan, informeras om likabehandlingsplanen.
- Varje elevgrupp arbetar med gott kamratskap kontinuerligt för att det sociala klimatet skall vara bra.
- En attraktiv utemiljö som inbjuder till olika aktiviteter.
- Personal och barn pratar kontinuerligt om normer och värden samt skolans regler.
- Samtal i personalgrupper kring gränssättning, rutiner och tillbuds- rapportering.
- Utifrån "tillbudslapparna" analysera och bedöma var riskerna finns. Arbetet utförs på samrådsmöten med fackliga representanter samt på personalmöten.
- Planen beskrivs och diskuteras på skolans föräldraråd under året.
- Vid varje personalkonferens tas frågor rörande planen upp.
- Att personal och barn i handling visar vikten av att vi lyssnar på varandra och visar hänsyn.

Hur förebygger vi utifrån varje diskrimineringsgrund?

Kön

Skolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Skolan ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier.

Målet är att all verksamhet ska genomsyras av ett könsperspektiv för att öka jämställdheten samt att arbeta för en ökad förståelse för könsidentitet eller familjebildning. Inget barn ska känna sig utsatt för diskriminering eller trakasserier på grund av kön.

Kartläggningen visar:

Inga brister upptäckta.

Barns delaktighet:

Personalens värdegrundsdiskussioner i vardagen med barnen.

Vilka aktiviteter har vi gjort med barnen?

Genusfrågor genomsyrar den dagliga verksamheten.

Åtgärd:

Inga aktiviteter är planerade utan ingår i ordinarie arbete tillsammans med barnen.

Ansvarig:

Rektor tillsammans med personal.

Sexuell läggning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning.

Målet är att arbeta för en ökad förståelse för olika sexuella läggningar eller familjebildning.

Inget barn ska känna sig utsatt för diskriminering på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller familjebildning.

Kartläggningen visar:

Inga brister upptäckta.

Barnens delaktighet: Hur har barnen fått information?

Genom personalens värdegrundsdiskussioner i vardagen med barnen

Vilka aktiviteter har vi gjort med barnen?

Sexuella läggningar diskuteras vid behov.

Åtgärd:

Inget planerat utan ingår i ordinarie arbete tillsammans med barnen.

Ansvarig:

Rektor tillsammans med personal.

Etnisk tillhörighet

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. Skolan har också ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Målet är att alla barn i vår verksamhet, oavsett etnisk-kulturell tillhörighet ska ha samma rättigheter.

Kartläggningen visar:

Att det förekommer etnisk diskriminering.

Barnens delaktighet:

I det vardagliga samtalet med eleverna.

Vilka aktiviteter har vi gjort med barnen?

Genom samtalen med eleverna/barnen.

Åtgärd:

Arbetat förebyggande och dagligt angående etnisk tillhörighet.

Ansvarig:

Rektor tillsammans med personal.

Religion eller annan trosuppfattning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av religion eller annan trosuppfattning.

Målet är att alla barn i vår verksamhet oavsett religion eller annan trosuppfattning ska ha samma rättigheter och möjligheter.

Kartläggningen visar:

Inga brister har upptäckts.

Barnens delaktighet:

Undervisning om olika religioner.

Vilka aktiviteter har vi gjort med barnen?

Undervisningen om olika trosuppfattningar.

Åtgärd:

Ingår i ordinarie arbete tillsammans med barnen.

Ansvarig:

Rektor tillsammans med personal.

Funktionshinder

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionshinder.

Målet är att alla barn i vår verksamhet ska ha samma rättigheter och möjligheter oavsett funktionshinder. Inget barn ska känna sig diskriminerad eller trakasserad på grund av funktionshinder.

Kartläggningen visar

Det förekommer brister.

Barnens delaktighet:

Barnen är delaktiga i den fysiska arbetsmiljön.

Vilka aktiviteter har vi gjort med barnen?

Barnen har varit delaktiga i utformningen av skolgården.

Åtgärd:

Lång handläggning för tekniska hjälpmedel. Behöver ske snabbt.

Ansvarig:

Rektor tillsammans med personal.

Annan kränkande behandling

Skolan ska förebygga och förhindra det som i lagen benämns som annan kränkande behandling. Annan kränkande behandling definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns värdighet.

Målet är att inget barn i vår verksamhet ska behöva uppleva kränkande behandling.

Kartläggningen visar:

Det förekommer.

Barnens delaktighet: Hur har barnen fått information?

Barnen deltar i vardagliga samtal. (Värderingar hemifrån, samhällspåverkan)

Vilka aktiviteter har vi gjort med barnen?

Återkommande samtal och diskussioner.

Åtgärd:

När en situation uppstår arbetar vi efter likabehandlingsplanen.

Ansvarig

Rektor tillsammans med personal.

4. Åtgärder vid upptäckt av diskriminering och annan kränkande behandling

Utredning

Så fort någon personal ser/får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande handling utreds uppgifterna (information). Utredningen sker objektivt med hänsyn till den som upplever sig utsatt och övriga inblandade. Utgångspunkten är den som blivit diskriminerad/kränkt. Utredningen ligger till grund för de åtgärder som vidtas. Utredningen samt vidtagna åtgärder dokumenteras av den personal som ser/får kännedom om situationen.

Arbetsgång

Kartläggning av problematiken:

Varje enskilt ärende är unikt. Rådande situation kan innebära att arbetsgången kan se olika ut beroende på om det är barn/förälder/personal som är kränkt/har kränkt

1. Om någon anser sig kränkt vänder man sig till någon vuxen på skolan och detta tas direkt upp med berörda barn/elever vid behov föräldrar samt personal. Vid behov kontaktas rektor. Riskbedömningsanalys görs.
2. Vid behov kan man använda sig av konfrontationsmetoden. (Bilaga 15)
3. Allvariga händelser dokumenteras på blanketten "tillbud".
Vid allvariga händelser sker en utredning av berörd personal och man vidtager åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra fortsatta trakasserier eller annan kränkande behandling. Händelsen dokumenteras och lämnas in till förvaring på rektorsexpedition: ansvarig berörd personal.

Upplägg efter inkommen tillbudslapp eller en uppkommen akut situation. Ansvarig rektor.

- Samtal med den utsatte samt någon vuxen som antecknar
- Samtal med de namngivna en och en
- Om den utsatte vill konfronteras alla personer
- Föräldrar informeras
- Information till alla vuxna i skolan, när det gäller elever
- Information till elevteamet
- Strategi tas fram
- Uppföljning och utvärdering med föräldrar och barn
- Redovisning till elevteamet
- Dokumentering sker under hela processen (utifrån gällande blanketter, skolans arbetsplaner bil. E, F, G och H)

Möjliga åtgärder.

Principen vid all kränkande behandling är att ett ärende är avslutat när kränkningarna upphört. Utredningsskyldigheten samt uppföljningen att kränkningen har upphört är långtgående över tid.

Om diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling ändå inte upphör tar vi hjälp av utomstående personer, t.ex. psykolog, spec. ped. och BUP.

Att använda sig av konfrontationsmetoden. (I skolans arbetsplaner bilaga 15)

Vid behov upprättar man ett åtgärdsprogram tillsammans elev, vårdnadshavare och skola. Där ska det framgå vad som skall göras och klart anges en tidsram samt vem som ansvarar för vad.

Se också skolans arbetsplan kring våld och hot (bilaga 29)

Åtgärder när personal kränker barn/förälder/kollega

Det är alltid rektor som ansvarar för utredningen. Rektor bildar sig en uppfattning om det inträffade utifrån vad som framkommit i utredningen samt ordnar med stöd till de inblandade. Rektor kan komma att med överordnad bedöma åtgärder som behövs samt följer upp beslutade åtgärder. Alla samtal och åtgärder i ärendet dokumenteras och arkiveras av rektor.

5. Viktiga områden:

Hur identifierar/upptäcker vi?

Vi i verksamheten måste ha kunskap om den specifika situationen på skolan som vi upptäcker i vår vardag genom: Lyssna och höra, vaksamhet, stötta varandra och vara lyhörda. Slå larm.

Vilken kunskap behöver vi?

Vår plan för kompetensutveckling: Inventering bör ske.

Hur gör vi samtliga delaktiga?

Vår likabehandlingsplan/årlig plan ska vara förankrad hos personal, föräldrar och barn.

Hur informerar vi?

På höstens första föräldramöte samt på skolans föräldraråd lyfter man upp årets likabehandlingsplan. Ansvarig: Personal och rektor.

I samband med att skolan anställer personal eller tar emot nya barn ska föräldrar och anställda få information om verksamhetens likabehandlingsplan.

Personal ansvarar för att informera barn och föräldrar på inskolningssamtal och IUP.

Rektor ansvarar för personal.

6. Revidering

Görs under årets gång för att planen ska vara aktuell, ett vardagsredskap.

7. Utvärdering

Planen ska utvärderas och upprättas varje läsår.

I slutet av vårterminen reviderar arbetslagen likabehandlingsplanen och ges tid för utvärdering av förebyggande insatser, åtgärder och dokumentation (metoder). I utvärderingen ska det beskrivas hur arbetet har bedrivits, vad som uppnåtts och vad som återstår. Arbetet med planen ska redovisas i kvalitetsredovisningen.

Vad står begreppen för? Utdrag taget från bl.a. "handledning för arbetet med likabehandlingsplan" (en handledning från JämO, D, HO, HomO och BEO)

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer utifrån olika grunder. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner genom t.ex. strukturer och arbetsätt upplevs som kränkande. De fem diskrimineringsgrunderna är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller visst funktionshinder. I en verksamhet kan huvudman, ledning eller annan personal t.ex. ha utformat strukturer och organisation på ett sådant sätt att de utifrån diskrimineringsgrunderna, missgynnar ett barn eller en barngrupp. Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Med **direkt diskriminering** menas att ett barn eller en elev inte får missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de diskrimineringsgrunder som lagen omfattar, dvs. kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder. Ett exempel kan vara när en pojke går före en flicka i kön till en förskola med motivering att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Med **indirekt diskriminering** menas att ett barn eller en elev missgynnas genom att huvudmannen för verksamheten, rektorn eller någon annan med motsvarande ledningsfunktion eller annan personal tillämpar en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken särskilt missgynnar ett barn eller en elev med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion, annan trosuppfattning, sexuell läggning eller visst funktionshinder. Ett exempel på indirekt diskriminering kan vara att ett barn eller elev missgynnas genom att tillsynes neutrala regler tillämpas så att de i praktiken får en diskriminerande effekt.

Ett barn eller en elev får inte missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler etc. tillämpas så att de får en diskriminerande effekt i praktiken.

Trakasserier är en behandling som kränker ett barns värdighet och som har koppling till någon av de fem diskrimineringsgrunderna. Personalen i verksamheten får inte bete sig på ett kränkande sätt gentemot ett barn eller en elev. Trakasserier är diskriminering och trakasserier blir det om kränkningarna har samband med någon av de fem diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier är kopplade till diskrimineringsgrunderna, men för att täcka in alla former av kränkningar införs därför även ett förbud mot "annan kränkande behandling". Förbudet gäller uppträdanden gentemot barn och elever från ansvariga inom verksamheten, men inte befogade tillrättavisningar som har till syfte att upprätthålla ordning och god miljö för barn och elever. De flesta handlingar och beteenden som ryms inom begreppet "annan kränkande behandling" t.ex. misshandel, ofredande och olaga hot, är brottsliga gärningar även om de begås av underåriga. Vissa beteenden kan för ett barn eller en elev uppfattas som mycket kränkande utan att det skulle kunna leda till en fällande dom i ett brottsmål.

Därför går det inte att avgränsa den kategori handlingar som avses med "annan kränkande behandling" till enbart brottsliga handlingar.

Det är barnet eller eleven som avgör om beteendet eller handlingen är oönskat eller kränkande.

Förbud mot repressalier

Förbudet gäller bestraffningar av ett barn eller en elev som anmält någon ansvarig för kränkande behandling eller medverkat i en utredning som gäller överträdelser av lagen.

Utredning om kränkande behandling

Datum: Utredare:

Utsatt barn: Skola:

Vem har uppmärksammat problemet:

Person som har utfört kränkningen:

Händelseförlopp:

Personer som deltar vid samtalet:

Datum för uppföljningssamtal:

Ärendet avslutas datum:

Kränkningen har ej upphört:

Insatser enligt åtgärdsprogram upprättat datum:

Underskrift av utredare:

Uppföljningssamtal nr med barn/elev i ärende nr

Barn/elevs namn:

Personnummer:

Klass:

Datum:

Utfört av:

Aktuell situation:

Bedömning och åtgärd:

Denna blankett skall alltid underställas rektor.

Anmält datum:

Anmälade personal:

Av rektor godkänd bedömning och åtgärd:

Åtgärdsprogram vid kränkande behandling

Datum: Namn:

Skola:

Ansvarig rektor

Närvarande:

Nuläge:

Mål:

Åtgärder – så här arbetar vi: Ansvarig:

Datum för uppföljning och utvärdering:

Underskrifter:

Uppföljning av åtgärdsprogram vid kränkande behandling

Datum: Namn:

Skola:

Ansvarig rektor:

Närvarande:

Hur har det gått? Är målet nått?

Åtgärder – så här arbetar vi: Ansvarig:

- Ärendet **ej** avslutat. Nytt uppföljnings datum:
- Ärendet avslutat.

Underskrifter: